

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Rusų tautosaka ir krikščioniškoji tradicija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Doc. Dr. Dagnė Beržaitė Kitas (-i):	Filologijos fakultetas, Baltijos kalbų ir kultūrų institutas, Slavistikos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
BA	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė (paskaitos, seminarai) + savarankiškas darbas	Rudens semestras	Rusų k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32 val. (18 val. paskaitos+14 val. seminarai)	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Analitinio ir kritinio mąstymo ugdymas; Gebėjimas organizuoti savo darbą ir mokymąsi; Visuotinės, slavų ir rusų kultūros procesų raidos suvokimas; Gebėjimas analizuoti slavų ir rusų kultūros ir literatūros aspektus kaip reiškinių.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Igis žinių apie slavų tautų tautosaką, senąją slavų ir rusų literatūrą ir jos sąveiką su stačiatikybe, jų raidos etapus, autorius, svarbiausius žanrus ir kūrinius;	Paskaitos, probleminis dėstymas	Pranešimas savarankiškai paruošto darbo pagrindu (seminarų metu)
Igis žinių apie krikščioniškos ir stačiatikių tradicijų raidą pasaulio kultūros procesų kontekste;	Seminarai	Testai-kontroliniai darbai (uždaro ir atviro tipo klausimai/užduotys) (semestro metu)
gebės suprasti ir analizuoti senosios slavų ir rusų literatūros ir tautosakos tekstus;	Diskusijos	Aktyvus ir produktyvus darbo semestro metu vertinimas
gebės kelti probleminius klausimus apie literatūros ir kultūros vystymosi raidą, lyginti su analogiškais procesais kitose kultūrose		

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Tautosaka ir literatūra: tapatumai ir skirtumai. Autoriaus problema.	2						2		
2. Pagrindiniai slavų tautosakos bruožai ir formavimosi specifika; tautosakos žanrų tipologija, tautosakos žanrų funkcionavimas anksčiau ir dabar	2		1				3	8	Susipažinimas su slavų ir rusų tautosakos rinkiniais (Dalio, Afanasjevo, Kiršos Danilovo, Gilferdingo ir kt.)

									ir jų apžvalga
2. Epiniai tautosakos žanrai. Epinė proza (pasakos, jų rūšys, legendos, padavimai ir kt.), heroinis epas. Religija liaudies kūryboje	2		1				3	12	6-8 pasakų analizė. Studentai susipažįsta su Propo knyga „Pasakos morfologija“; 6-8 „bylynų“ analizė.
4. Papročių poezija (kalendorinės ir šeimos tautosakos žanrai); mažieji rusų tautosakos žanrai (mįslės, patarlės, priežodžiai, tautosaka vaikams)	2		1				3	10	Papročių tautosakos tekstų rinkinių analizė. Studentų pranešimų rusų liaudies papročių temomis pristatymas
5. Lyrinė tautosaka ir liaudies drama. Tautosakos temų apibendrinimas.	2		1				3	12	Viktorinos paruošimas ir pvedimas; 1 pjesės fragmento paruošimas ir pristatymas. Studentų pranešimai
6. Kontrolinis darbas – testas Nr 1 (atviro ir uždaro tipo klausimai)	1						1		
7. Krikščionybės ir raštijos atsiradimo ir sąjungos problema senovės Rusijoje (X – XII a.). Stačiatikiai ir katalikai. Religija ir menas. Bažnytinis menas. Ikonografija. Krikščionybės skilimas. Vertimai ir rusų literatūros ištakos. Pirmieji literatūros žanrai: metraščiai, agiografija, apokrifai ir kt.). Autoriaus problema. Nekanoniniai tekstai.	2		2				4	14	Kijevo Rusijos periodo kūrinių analizė („Povest vremennyx let“, „Zytije Borisa i Gleba“, „ Slovo o makone i blagodatī“, „Poucenije Vladimira Monomaxa“.
8. „Sakmė apie Igorio žygį“. Literatūros ir tautosakos žanrų sintezė. Sakmės autoriaus problema. Šio teksto poetikos bruožai.	2		2				4	12	„Sakmės apie Igorio žygį“ ir Lichačiovo straipsnio apie šį kūrinių analizė. „Povest“ j zitiuje Aleksandra Nevskogo“, „Zadoncčina“, „Xoženije za trim moria Afanasija Nikitina“ analizė. 2 Lichačiovo straipsnių skaitymas (konkretūs straipsniai derinami su studentais užsiėmimų metu)
9. XIII – XIV a. senovės Rusijos literatūros specifika. Religinės ir pasaulietinės literatūros formavimasis ir jos specifika specifinėje istorinėje situacijoje. Cerkvės vaidmuo mongolų ir totorių antpuolio metu	2		2				4	8	Studentų pranešimų pristatymas
10. XV – XVII a. literatūros procesas. A. Rubliovo, T. Greko ir kt. vaidmuo rusų krikščioniško meno istorijoje. Nikono cerkvės reforma. Cerkvės skilimas („Raskol“). Viduramžių Rusijos kultūrinės ir literatūrinės situacijos aptarimas.	2		2				4	12	Ivano Rūsčiojo ir Protopopo Avakumo kūrybos fragmentų skaitymas, vieno Lichačiovo straipsnio analizė (konkretūs straipsniai derinami su studentais užsiėmimų metu).
11. Kontrolinis darbas – testas Nr 2 (atviro ir uždaro tipo klausimai)	1						1		
12. Pasiruošimas egzaminui								13	
		2					2		
Iš viso:	20		12				34	101	

Vertinimo strategija (kaupiamasis vertinimas)	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Aktyvus ir produktyvus darbas seminarų metu	20%		Praleidusieji be pateisinamos priežasties daugiau, nei 30 % paskaitų ir seminarų, egzaminu laikyti negali. Pasiruošimas, seminarams, atsakymai į klausimus, dalyvavimas aptarimuose, diskusijos iniciavimas
2 atviro tipo klausimai egzaminu metu (vienas iš tautosakos, vienas iš Senosios Rusijos lit. ir krikščionybės istorijos)	Už kiekvieną klausimą po 20 % (iš viso 40%)	Sesijos metu	Turinio išsamumas, klausimo medžiagos išmanymas (5 b.), literatūros problemų suvokimas ir logiškas jų išdėstymas, nuoseklumas (4 b.), gramatinių, punktuacijos, stiliaus klaidų nebuvimas (1 b.)
Kontrolinis darbas-testas (atviro ir uždaro tipo klausimai) Nr 1	20%	Semestro metu	10 atviro ir uždaro tipo klausimų. Teisingai atsakius į 10 klausimų studentas gauna 10 b., 9 – 9 b., 8 – 8 b., 7 – 7 b., 6 – 6 b., 5-4 – 5 b.
Kontrolinis darbas-testas (atviro ir uždaro tipo klausimai) Nr 2	20%	Semestro metu	10 atviro ir uždaro tipo klausimų. Teisingai atsakius į 10 klausimų studentas gauna 10 b., 9 – 9 b., 8 – 8 b., 7 – 7 b., 6 – 6 b., 5-4 – 5 b.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinis nuoroda
Privaloma literatūra				
Tekstai, kurie nurodyti aukščiau	1989 - 1993	Tautosakos tekstai iš serijos „Biblioteka russkogo folkliora“		
Д. Лихачев		«Слово о полку Игореве» и русская		http://feb-

		культура его времени		web.ru/feb/slovo/critics/185/185-001-.htm
Н. Кравцов	2009	Славянский фольклор		https://www.booksite.ru/fulltext/kravcov/text.pdf
В. Пропп		«Морфология волшебной сказки»		http://bookz.ru/authors/propp-vladimir/propp_morfologia.htm
Papildoma literatūra				
В. Аникин, Ю. Круглов	1989	„Русское народное поэтическое творчество“		Ленинград: Просвещение
В. Лазарев	2000	„Русская иконопись от истоков до XVI век“.		М.: Искусство
Л. Лихачев, Л. Дмитриев		„История русской литературы XI-XVII веков“	Bet kuris leidimas	
Д. Лихачев		««Хождение за три моря» Афанасия Никитина»		http://ppf.asf.ru/drl/great11.html
Д. Лихачев		«Крещение Руси и государство Русь»		http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/Lih/Kre_Rus.php
Д. Лихачев		«Протопоп Аввакум и развитие автобиографической прозы»		http://feb-web.ru/feb/iv1/v14/v14-3512.htm
Сост. Л. Дмитриев. Под. Ред. Д. Лихачева		Литература Древней Руси (хестоматия)	Bet kuris leidimas	

Atnaujinta 2024-03-01

ОПИСАНИЕ ПРЕДМЕТА (МОДУЛЯ) ОБУЧЕНИЯ

Название предмета (модуля)	Код
Русский фольклор и христианская традиция	

Преподаватель (-и)	Подразделение (-я)
Координирующий: Доцент Д. Бержайте Другой (-ие):	Филологический факультет, Институт языков и культур Балтийского региона, кафедра славистики

Ступень обучения	Тип предмета (модуля)
I (БА)	По выбору

Форма обучения	Период обучения	Язык (-и) обучения
Аудиторная (лекции, семинары) и самостоятельная работа	Осенний семестр	Русский

Требования к изучающим	
Предварительные требования:	Дополнительные требования (если есть):

Объем предмета (модуля) в кредитах	Вся нагрузка работы студента	Часы контактной работы	Часы на самостоятельную работу
5	135 ч.	32 ч. (18 ч. лекций + 14 ч. семинаров)	101 ч.

Цель предмета (модуля): компетенции, развиваемые программой обучения
<p>Развитие аналитического и критического мышления; Развитие навыков организационной и учебной работы; Усовершенствование знаний в области развития славянской, русской и всеобщей культуры; Развитие умений анализа явлений славянской и русской культуры</p>

Результаты предмета (модуля)	Методы обучения	Методы оценки
Получат знания в области славянского и русского народного творчества, древнерусской литературы и ее связи с христианской традицией. Научатся разбираться в этапах, жанрах и поэтике данных областей славянской культуры, в творчестве ее главных представителей.	Лекции, проблемное изложение материала	Доклад (или коллективный) по самостоятельно подготовленной теме (во время семинара)
Получат знания о развитии христианской, православной традиции в контексте всемирной культуры;	Семинары	Тесты – контрольные работы (2) (вопросы открытого и закрытого типа, во время семестра)
Получат навыки анализа произведений народного творчества и древнерусской литературы	Дискуссии	Активная и продуктивная работа во время занятий
Получат навыки формулирования проблемных вопросов в области сопоставления процессов русской и мировых культур.		

Темы	Часы контактной работы						Время и задания для самостоятельного обучения		
	Лекции	Консультации	Семинары	Практические занятия	Лабораторные работы	Практика	Вся контактная работа	Самостоятельная работа	Задания
1. Народное творчество и литература. Тожества и различия. Проблема автора.	2						2		
2. Основные черты и этапы формирования славянского и русского народного творчества. Типология жанров народного творчества	2		1				3	6	Знакомство с сборниками славянского фольклора (В. Даль, Кирша Данилов, А.

									Афанасьева А. Гильфердинг и др.)	
3. Эпические жанры народного творчества. Былины, сказки и их виды, легенды, предания, былички и др. прозаические жанры. Религия в славянском фольклоре.	2		1					3	16	Чтение и анализ 5 былин и 8 сказок и произведений др. жанров. Чтение фрагментов книги В. Проппа «Морфология сказки».
4. Обрядовое народное творчество (календарная и семейная обрядовая поэзия). Малые жанры славянского фольклора (поговорки, пословицы, загадки и др.)	2		1					3	8	Анализ материалов по сборникам народного творчества. Представление докладов по обрядовой поэзии
5. Лирические жанры народного творчества. Народная драма. Обобщение тем, связанных с народным творчеством.	2		1					3	12	Анализ материалов по сборникам народного творчества.
6. Контрольная работа-тест № 1.	1							1		
7. Появление христианства и письменности на Руси. Православие и католичество. Искусство и религия. Церковное искусство. Русская иконография. Переводы древнерусских текстов. Первые литературные жанры: летописи, агиография, апокрифы и др. Проблема автора. Литературный этикет.	2		2					4	14	Чтение и анализ текстов периода Киевской Руси («Повесть временных лет», «Житие Бориса и Глеба», «Слово о законе и благодати», «Поучение Владимира Мономаха») Представление студенческих докладов.
8. «Слово о полку Игореве» и др. произведения древнерусской литературы 11-13 в.	2		2					4	12	«Слово о полку Игореве», «Житие Александра Невского», «Хождение за три моря Афанасия Никитина». Чтение и анализ двух статей Д. Лихачева. Представление студенческих докладов.
9. Древнерусская лирика 14-15 в. Монголо-татарское нашествие. Процесс секуляризации искусства	2		1					3	8	Представление студенческих докладов. Обсуждение лекции И. Данилевского.
10. Древнерусская литература 15-17 в. Развитие русского изобразительного искусства. Реформа Никона. Творчество Протопопа Аввакума. Зарождение русской поэзии. Итоговое обсуждение.	2		1					3	12	Чтение фрагментов из переписки Ивана Грозного, Протопопа Аввакума и Симеона Полоцкого. Чтение и анализ статьи Д. Лихачева.
11. Контрольная работа – тест № 2.	1							1		
12. Подготовка к контрольным работам и к экзамену									13	
		2						2		
Всего	20	2	10					32	101	

Стратегия оценки	Доля в проц.	Время отчета	Критерии оценки
Активная и продуктивная работа во время занятий	20%		Подготовка к занятиям, ответы на вопросы, инициирование и участие в дискуссии. Пропустившие без уважительной причины более 30% занятий могут быть не допущены к экзамену.
Два вопроса открытого типа (по народному творчеству и по древнерусской литературе)	За каждый ответ – 20 % от общей оценки. В общей сумме – 40 %	Во время сессии	Исчерпанность ответов (2 б.), знание материала (2 б.) анализ проблемы (2 б.), логическое и системное изложение (2 б.), отсутствие грамматических, пунктуационных, стилистических, орфографических ошибок (2 б.)
Две контрольные работы-тесты (вопросы открытого и закрытого типа)	По 20% за каждый тест. В общей сумме 40%)	Во время сессии	В каждую контрольную работу входят 10 вопросов. За 10 правильных ответов – 10 б., за 9 – 9 б., за 8 – 8 б. и т.д.

Автор	Год издания	Название	№ периодического издания или том	Место издания и издательство или интернетный адрес
-------	-------------	----------	----------------------------------	--

	я		издания	
Обязательная литература				
Тексты, указанные выше				
Д. Лихачев «Слово о полку Игореве» и русская культура его времени»				http://feb-web.ru/feb/slovo/critics/185/185-001-.htm
Д. Лихачев		Разные статьи (каждый раз уточняется в зависимости от количества студентов в группе). Например: «Слово о полку Игореве» и русская культура его времени», «Юмор Протопопа Авакума», «Хождение за три моря» Афанасия Никитина», «Крещение Руси и государство Русь», и др.		
Н. Кравцов	2009	Славянский фольклор		https://www.booksite.ru/fulltext/kravcov/text.pdf
В. Пропп		«Морфология волшебной сказки»		http://bookz.ru/authors/propp-vladimir/propp_morfologia.htm
Дополнительная литература				
В. Аникин, Ю. Круглов	Любое издание	„Русское народное поэтическое творчество“		Ленинград: Просвещение
Л. Лихачев, Л. Дмитриев	Любое издание	„История русской литературы XI-XVII веков“		
Сост. Л. Дмитриев. Под. Ред. Д. Лихачева	Любое издание	«Литература Древней Руси (хрестоматия)»		

Обновлено 01-03-2024